

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBĖS VALDOMŲ BENDROVIŲ DUKTERINIŲ BENDROVIŲ VIDUTINIŲ
SIEKTIŲ METINIŲ NUOSAVO KAPITALO KAINŲ 2020–2021 METŲ LAIKOTARPIUI
NUSTATYMO (TAP-19-2175) (TAIS NR. 18-13702(2))**

2020-01-03 Nr. NV-18

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: patvirtinti valstybės valdomų bendrovių dukterinių bendrovių vidutines siektinas metines nuosavo kapitalo kainas (toliau – siektini pelningumo rodikliai) 2020–2021 metų laikotarpiui.

Esama situacija: Vyriausybė 2019 m. rugpjūčio 28 d. nutarimu nustatė, kad pirmą kartą dukterinių bendrovių pelningumo rodiklius Vyriausybė tvirtina 2020–2021 metų laikotarpiui.

Esmė: siūloma patvirtinti valstybės valdomų bendrovių dukterinių bendrovių vidutines siektinas metines nuosavo kapitalo kainas 2020–2021 metų laikotarpiui. Jei faktiškai uždirbta vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža (rodiklis, kuris suprantamas kaip pelno ir nuosavo kapitalo santykis) yra lygi arba didesnė už nustatytą siektiną vidutinę nuosavo kapitalo kainą, laikoma, jog įmonės finansiniai rezultatai atitinka akcininko lūkesčius.

Eil. Nr.	Valstybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės pavadinimas	Vidutinė siektina metinė nuosavo kapitalo kaina procentais
1.	UAB „Transporto valdymas“	19,8
2.	UAB „TETAS“	16,9
3.	Tuuleenergia Osäuhing	10,2
4.	UAB „Ignitis renewables“	10,2
5.	UAB Duomenų logistikos centras	9,0
6.	Akcinė bendrovė „LG CARGO“	8,7
7.	UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija	8,4
8.	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“	7,6
9.	LITGRID AB	7,3
10.	BALTPPOOL UAB	7,2
11.	UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	7,2
12.	UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	7,2
13.	AB „Ignitis gamyba“	7,0
14.	UAB „Ignitis“	6,9
15.	UAB „SGD logistika“	6,9
16.	Uždaroji akcinė bendrovė Vilniaus lokomotyvų remonto depas	6,9
17.	NT Valdos, UAB	6,2
18.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	6,0
19.	Akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkelių infrastruktūra“	5,6
20.	UAB Elektroninių mokėjimų agentūra	5,6
21.	UAB „Gamybos optimizavimas“	5,6
22.	UAB Verslo aptarnavimo centras	5,6
23.	AB „Amber Grid“	5,2
24.	Uždaroji akcinė bendrovė Geležinkelio tiesimo centras	5,0
25.	Uždaroji akcinė bendrovė „LG Keleiviams“	5,0

Derinimas:

- derinta su Energetikos, Finansų, Susisiekimo ir Teisingumo ministerijomis;
- Teisingumo ministerija esminių pastabų neturėjo;
- Finansų ministerija siūlo nenustatyti siektinų kapitalo gražos rodiklių dukterinėms bendrovėms dėl kurių veiklos atsisakymo 2019–2020 m. priimti/priimtini sprendimai (vykdomas pardavimas/reorganizavimas/sujungimas/prijungimas ir pan.): NT Valdos, UAB – 2020 m. planuojama įmonės veiklos pabaiga, UAB „Transporto valdymas“ – vykdomas įmonės pardavimas, UAB „Duomenų logistikos centras“ – vykdomas įmonės pardavimas, UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija – 2020 m. planuojamas įmonės veiklos užbaigimas, UAB „Verslo aptarnavimo centras“ – veikla integruojama į kitas grupės įmones (UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“), „Tuleenergia Osauhing“ – bus prijungiama prie UAB „Ignitis renewables“ grupės;
- Energetikos ministerija siūlo rangos darbų bendrovei „Tetas“ atidėti pelningumo rodiklių nustatymą kitam laikotarpiui. Tačiau darbo tvarka rodiklis suderintas su UAB „EPSO-G“;
- Susisiekimo ministerija siūlo AB „LG CARGO“ nustatyti 5 % siektiną nuosavo kapitalo kainą. Projekte siūloma – 8,7 %. Taip pat neatsižvelgta į Susisiekimo ministerijos siūlymą nenustatyti UAB „LG Keleiviams“ siektinos nuosavo kapitalo kainos, nes, anot rengėjų, nėra iki galo aišku, ar visa įmonės veikla, vadovaujantis teisės aktais, bus laikoma specialiaisiais įpareigojimais.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2020 m. sausio 3 d. išvadoje Nr. NV-14 pateikė keletą pastabų.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada:

- pažymėtina kad projektas Vyriausybei pateiktas tik 2019 m. gruodžio 17 d., nesilaikant Aprašo nuostatų, kad pirmą kartą dukterinių bendrovių pelningumo rodikliai 2020–2021 metų laikotarpiui Vyriausybei tvirtinti pateikiami likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki šio laikotarpio pradžios ir tvirtinami likus ne mažiau kaip 1 mėnesiui iki šio laikotarpio pradžios;
- atkreiptinas dėmesys, kad iki šiol neįvykdytas Vyriausybės 2019 m. rugpjūčio 28 d. posėdžio protokolinis sprendimas - Ekonomikos ir inovacijų ministerijai iki 2019 m. spalio 31 d. pateikti Vyriausybei Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, siekiant patikslinti/sustiprinti atitinkamas nuostatas dėl teisės Vyriausybei nustatyti siektinas vidutines metines nuosavo kapitalo kainas valstybės valdomų bendrovių dukterinėms bendrovėms ir atitinkamoms visų paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms, taip pat atitinkamai nustatyti platesnes viešosios įstaigos „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ funkcijas;
- manytina, kad, optimizuojant VVI valdymą, valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytojai – ministerijos kartu su viešąja įstaiga „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ turėtų įvertinti dukterinių bendrovių įsteigtų paskesnės eilės bendrovių veiklos tikslingumą (be kita ko, dėl ribojimo VVI dukterinėms bendrovėms steigti paskesnės eilės bendroves), siekiant užtikrinti, kad nebūtų nukrypstama nuo skaidrumo principo VVI veikloje užtikrinimo;
- pagal dabartinį teisinį reglamentavimą valstybės valdomų bendrovių/įmonių mokėtini dividendai/pelno įmokos į valstybės biudžetą nustatyti atsižvelgiant į kiekvienais metais pasiekiamą nuosavo kapitalo gražos rodiklį, diferencijuojant dividendų/pelno įmokų dydžio mokėjimus nuo 85 iki 60 procentų paskirstytinojo pelno, priklausomai nuo pasiekto nuosavo kapitalo gražos rodiklio (t. y. kuo sugeneruojama didesnė nuosavo kapitalo graža, tuo mažiau (procentine išraiška) reikalaujama sumokėti dividendų/pelno įmokų į valstybės biudžetą, matomai su tikslu daugiau skirti kapitalo investicijoms). Tačiau, atsižvelgiant į Vyriausybės siekį gauti daugiau pajamų iš VVI į valstybės biudžetą (be kita ko, tai atsispindi 2020 metų

valstybės biudžete), siūlytina svarstyti, ar nebūtų tikslinga protokoliniu sprendimu pavesti Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir viešajai įstaigai „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ kartu įvertinti, ar neturėtų būti „pakelta“ dividendų/pelno įmokų „procentinė kartelė“ bendrovėms/įmonėms, generuojančioms didesnę nuosavo kapitalo grąžą, ypač atkreipiant dėmesį į šiuo metu galiojančią nuostatą, kad dividendams/pelno įmokoms už finansinius metus išmokėti skiriama pelno dalis būtų ne mažesnė kaip 70 procentų bendrovės paskirstytinojo pelno, jeigu bendrovės/įmonės ataskaitinių metų nuosavo kapitalo grąža – didesnė nei 5 procentai ir neviršija 10 procentų nuosavo kapitalo grąžos, nes Vyriausybės nustatytų VVI vidutinių siektinų metinių nuosavo kapitalo kainų 2019 – 2021 metų laikotarpiui vidurkis yra 6,4 procentai.

Siūlome klausimą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt